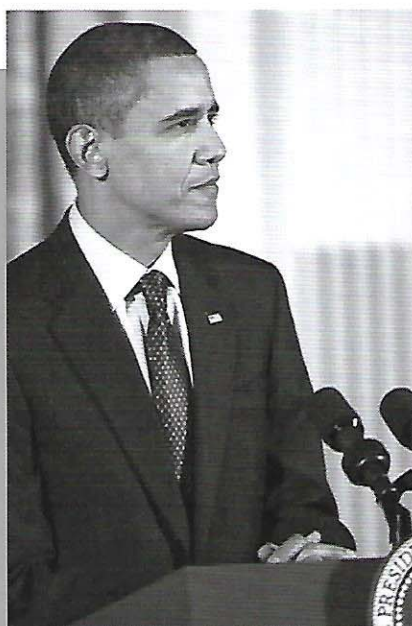

BARACK OBAMA

Ο Μπαράκ Ομπάμα γεννήθηκε το 1961 στη Χονολουλού της Χαβάης. Οι γονείς του χώρισαν όταν ήταν δύο ετών και ο πατέρας του επέστρεψε στην πατρίδα του, την Κένυα. Η μητέρα του τελικά ξαναπαντρεύτηκε και μετακόμισε στην Ινδονησία. Σε ηλικία 10 ετών ο Ομπάμα στάλθηκε στη Χαβάη για να ζήσει με τους γονείς της μητέρας του, ενώ αργότερα επέστρεψαν κοντά του η μητέρα και η αδελφή του.

Κατά τη διάρκεια της φοίτησής του στην Ακαδημία Ριναχου στη Χαβάη ο Ομπάμα συνειδητοποίησε τι είναι ρατσισμός και τι σήμαινε να είσαι Αφρο-αμερικανός. Ήταν ένας από τους μόλις τρεις μαύρους μαθητές στο σχολείο και δυσκολεύτηκε να διαμορφώσει την ταυτότητά του, μια προσπάθεια την οποία δυσχέρανε η απουσία του πατέρα του.

Απόφοιτος του Πανεπιστημίου Columbia και της Νομικής Σχολής του Harvard, όπου έγινε ο πρώτος Αφρο-αμερικανός αρχισυντάκτης του *Harvard Law Review*, ο Ομπάμα δραστηριοποιήθηκε στην οργάνωση κοινοτήτων στο Σικάγο προτού πάρει το πτυχίο της Νομικής. Μετά τη Νομική Σχολή εργάστηκε ως δικηγόρος αστικών δικαιωμάτων στο Σικάγο και δίδαξε συνταγματικό δίκαιο στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου του Σικάγου. Επίσης υπηρέτησε τρεις θητείες εκπροσωπώντας τη 13η Περιφέρεια στη Γερουσία του Ιλλινόις από το 1997 έως το 2004. Το 2004 εκλέχθηκε στη Γερουσία των ΗΠΑ.

Εκείνη τη χρονιά, ο Ομπάμα διακρίθηκε σε εθνικό επίπεδο για την εμπνευσμένη ομιλία του στο Εθνικό Συνέδριο των Δημοκρατικών, όπου μίλησε για τον ρόλο της ελπίδας και την κοινοτικής εργασίας στη δημιουργία μιας καλύτερης Αμερικής. Το 2008 εξελέγη ο 44ος Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών.

Το 2009 ο πρόεδρος Ομπάμα τιμήθηκε με το Βραβείο Νομπέλ Ειρήνης «για τις εξαιρετικές προσπάθειές του να ενισχύσει τη διεθνή διπλωματία και συνεργασία μεταξύ των λαών». Ήταν ο τέταρτος Πρόεδρος των ΗΠΑ που κέρδισε το βραβείο αυτό.

**Αποσπάσματα από την ομιλία του Μπαράκ Ομπάμα
κατά την τελετή απονομής του βραβείου Νομπέλ Ειρήνης του 2009**

Δέχομαι την τιμή αυτή με βαθιά ευγνωμοσύνη και μεγάλη ταπεινότητα. Πρόκειται για ένα βραβείο που απευθύνεται στις υψηλότερες προσδοκίες μας – ότι παρά τη βαναυσότητα και τα δεινά στον κόσμο δεν είμαστε απλώς αιχμάλωτοι της μοίρας. Οι πράξεις μας έχουν σημασία και μπορούν να στρέψουν την ιστορία προς την κατεύθυνση της δικαιοσύνης.

Εντούτοις θα ήμουν αμελής, εάν δεν αναγνώριζα την αξιοσημείωτη αμφισβήτηση που προκάλεσε η γενναιόδωρη απόφασή σας. Αυτή οφείλεται εν μέρει στο ότι βρίσκομαι στην αρχή και όχι στο τέλος της προσπάθειάς μου στην παγκόσμια σκηνή. Σε σύγκριση με ορισμένους γίγαντες της ιστορίας που τιμήθηκαν με το βραβείο αυτό, τα επιτεύγματά μου είναι λιγοστά. Και ύστερα υπάρχουν οι άνδρες και οι γυναίκες σε ολόκληρο τον κόσμο που έχουν φυλακιστεί και έχουν υποστεί βία επιδιώκοντας δικαιοσύνη· όσοι μοχθούν σε ανθρωπιστικές οργανώσεις για την ανακούφιση εκείνων που υποφέρουν· τα παραγνωρισμένα εκατομμύρια των οποίων οι σιωπηλές πράξεις θάρρους και συμπόνιας εμπνέουν ακόμη και τους πλέον σκληρούς κυνικούς. Δεν μπορώ να αντικρούσω όσους βρίσκουν ότι εκείνοι οι άνδρες και οι γυναίκες –ορισμένοι γνωστοί, άλλοι αφανείς για όλους εκτός από εκείνους τους οποίους βοηθούν– αξίζουν πολύ περισσότερο από εμένα ετούτη την τιμή. Ίσως το βαθύτερο ζήτημα που άπτεται της παραλαβής από μέρους μου αυτού του βραβείου είναι το γεγονός ότι είμαι ο ανώτατος διοικητής των ενόπλων δυνάμεων ενός έθνους που βρίσκεται εν μέσω δύο πολέμων.

Όσο βρισκόμαστε σε πόλεμο και είμαι υπεύθυνος για την αποστολή χιλιάδων νεαρών Αμερικανών σε θέσεις μάχης σε μια μακρινή χώρα. Ορισμένοι θα σκοτώσουν, ορισμένοι θα σκοτωθούν. Συνεπώς προσέρχομαι με μια οξεία αίσθηση του κόστους μιας ένοπλης σύγκρουσης – γεμάτος δύσκολα ερωτήματα για τη σχέση ανάμεσα στον πόλεμο και την ειρήνη και τις προσπάθειές μας να αντικαταστήσουμε το ένα με το άλλο.

Βεβαίως τα ερωτήματα αυτά δεν είναι καινούργια. Ο πόλεμος με τη μία ή την άλλη μορφή εμφανίσθηκε μαζί με τον πρώτο άνθρωπο. Στην αυγή της ιστορίας δεν ετίθετο ηθικό θέμα περί αυτού. Ήταν απλούστατα ένα γεγονός, όπως η ξηρασία ή η ασθένεια – ο τρόπος με τον οποίο οι φυλές και κατόπιν οι πολιτισμοί επιδίωκαν την ισχύ και επέλυαν τις διαφορές τους.

Και με τον καιρό, καθώς οι κώδικες των νόμων επιδίωκαν να ελέγξουν τη βία ανάμεσα σε ομάδες ανθρώπων, έτσι και οι φιλόσοφοι και οι ιερείς και οι πολιτικοί άνδρες αναζητούσαν τρόπους να ρυθμίσουν την καταστροφική δύναμη του πολέμου. Εμφανίσθηκε η έννοια του «δίκαιου πολέμου», που υπαινισσόταν ότι ο πόλεμος νομιμοποιείται μόνον όταν πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις: εφόσον εξαπολύεται ως έσχατη επιλογή ή ως πράξη αυτοάμυνας· εφόσον η ισχύς που χρησιμοποιείται είναι αναλογική και εφόσον, όπου είναι εφικτό, οι πολίτες προστατεύονται από τη βία.

Γνωρίζουμε βεβαίως ότι στο μεγαλύτερο μέρος της ιστορίας αυτή η έννοια του «δίκαιου πολέμου» σπανίως έγινε σεβαστή. Η ικανότητα των ανθρωπίνων όντων στην επινόηση νέων τρόπων να σκοτώνονται μεταξύ τους αποδείχθηκε αστείρευτη, όπως και η ικανότητά μας να εξαιρούμε από τον οίκτο μας όσους φαίνονται διαφορετικοί ή προσεύχονται σε άλλο Θεό. Οι πόλεμοι ανάμεσα σε στρατούς έδωσαν τη θέση τους σε πολέμους ανάμεσα σε έθνη – ολοκληρωτικούς πολέμους στους οποίους η διάκριση μεταξύ πολεμιστή και αμάχου έγινε θολή.

Στον απόηχο μιας τέτοιας καταστροφής και με την άφιξη της πυρηνικής εποχής κατέστη εξίσου σαφές σε νικητές και νικημένους ότι ο κόσμος χρειαζόταν θεσμούς που θα απέτρεπαν έναν άλλο παγκόσμιο πόλεμο. Κι έτσι, ένα τέταρτο του αιώνα αφότου η Γερουσία των Ηνωμένων Πολιτειών απέρριψε την Κοινωνία των Εθνών, η Αμερική πρωτοστάτησε σε παγκόσμιο επίπεδο για την κατασκευή μιας αρχιτεκτονικής διατήρησης της ειρήνης: ένα Σχέδιο Μάρσαλ και έναν Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, μηχανισμούς για τον καθορισμό των όρων διεξαγωγής του πολέμου, συνθήκες για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την αποτροπή της γενοκτονίας, τον περιορισμό των πιο επικίνδυνων όπλων.

Από πολλές πλευρές οι προσπάθειες αυτές απέδωσαν. Ναι, τρομεροί πόλεμοι έχουν συμβεί και θηριωδίες έχουν διαπραχθεί. Όμως δεν υπήρξε Γ Παγκόσμιος Πόλεμος. Είμαστε οι κληρονόμοι του σθένους και της διορατικότητας των προηγούμενων γενεών και για ετούτο το κληροδότημα η χώρα μου δικαιούται να είναι υπερήφανη.

Όσοι ήδη μία δεκαετία στον νέο αιώνα αυτή η παλαιά αρχιτεκτονική λυγίζει κάτω από το βάρος νέων απειλών. Ο κόσμος μπορεί να μην τρέμει πλέον στην προοπτική του πολέμου ανάμεσα σε δύο πυρηνικές υπερδυνάμεις, όμως η διάδοση των πυρηνικών όπλων δύναται να αυξήσει τον κίνδυνο καταστροφής. Επιπλέον οι πόλεμοι ανάμεσα σε έθνη δίνουν ολοένα και περισσότερο τη θέση τους σε πολέμους εντός των εθνών. Η αναβίωση εθνοτικών ή σεκταριστικών

Και με τον καιρό, καθώς οι κώδικες των νόμων επιδίωκαν να ελέγξουν τη βία ανάμεσα σε ομάδες ανθρώπων, έτσι και οι φιλόσοφοι και οι ιερείς και οι πολιτικοί άνδρες αναζητούσαν τρόπους να ρυθμίσουν την καταστροφική δύναμη του πολέμου. Εμφανίσθηκε η έννοια του «δίκαιου πολέμου», που υπαινισσόταν ότι ο πόλεμος νομιμοποιείται μόνον όταν πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις: εφόσον εξαπολύεται ως έσχατη επιλογή ή ως πράξη αυτοάμυνας· εφόσον η ισχύς που χρησιμοποιείται είναι αναλογική και εφόσον, όπου είναι εφικτό, οι πολίτες προστατεύονται από τη βία.

Γνωρίζουμε βεβαίως ότι στο μεγαλύτερο μέρος της ιστορίας αυτή η έννοια του «δίκαιου πολέμου» σπανίως έγινε σεβαστή. Η ικανότητα των ανθρωπίνων όντων στην επινόηση νέων τρόπων να σκοτώνονται μεταξύ τους αποδείχθηκε αστείρευτη, όπως και η ικανότητά μας να εξαιρούμε από τον οίκτο μας όσους φαίνονται διαφορετικοί ή προσεύχονται σε άλλο Θεό. Οι πόλεμοι ανάμεσα σε στρατούς έδωσαν τη θέση τους σε πολέμους ανάμεσα σε έθνη – ολοκληρωτικούς πολέμους στους οποίους η διάκριση μεταξύ πολεμιστή και αμάχου έγινε θολή.

Στον απόηχο μιας τέτοιας καταστροφής και με την άφιξη της πυρηνικής εποχής κατέστη εξίσου σαφές σε νικητές και νικημένους ότι ο κόσμος χρειαζόταν θεσμούς που θα απέτρεπαν έναν άλλο παγκόσμιο πόλεμο. Κι έτσι, ένα τέταρτο του αιώνα αφότου η Γερουσία των Ηνωμένων Πολιτειών απέρριψε την Κοινωνία των Εθνών, η Αμερική πρωτοστάτησε σε παγκόσμιο επίπεδο για την κατασκευή μιας αρχιτεκτονικής διατήρησης της ειρήνης: ένα Σχέδιο Μάρσαλ και έναν Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, μηχανισμούς για τον καθορισμό των όρων διεξαγωγής του πολέμου, συνθήκες για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την αποτροπή της γενοκτονίας, τον περιορισμό των πιο επικίνδυνων όπλων.

Από πολλές πλευρές οι προσπάθειες αυτές απέδωσαν. Ναι, τρομεροί πόλεμοι έχουν συμβεί και θηριωδίες έχουν διαπραχθεί. Όμως δεν υπήρξε Γ Παγκόσμιος Πόλεμος. Είμαστε οι κληρονόμοι του σθένους και της διορατικότητας των προηγούμενων γενεών και για ετούτο το κληροδότημα η χώρα μου δικαιούται να είναι υπερήφανη.

Όσοι ήδη μία δεκαετία στον νέο αιώνα αυτή η παλαιά αρχιτεκτονική λυγίζει κάτω από το βάρος νέων απειλών. Ο κόσμος μπορεί να μην τρέμει πλέον στην προοπτική του πολέμου ανάμεσα σε δύο πυρηνικές υπερδυνάμεις, όμως η διάδοση των πυρηνικών όπλων δύναται να αυξήσει τον κίνδυνο καταστροφής. Επιπλέον οι πόλεμοι ανάμεσα σε έθνη δίνουν ολοένα και περισσότερο τη θέση τους σε πολέμους εντός των εθνών. Η αναβίωση εθνικών ή σεκταριστικών

συγκρούσεων, η αύξηση αποσχιστικών κινημάτων, εξεγέρσεων και αποτυχημένων κρατών – όλα αυτά παγιδεύουν ολοένα και περισσότερο τους πολίτες σε ένα χάος δίχως τέλος. Στους σημερινούς πολέμους σκοτώνονται πολλοί περισσότεροι πολίτες απ' ό,τι στρατιώτες, οι σπόροι μελλοντικών συγκρούσεων έχουν ήδη φυτευθεί, οικονομίες διαλύονται, κοινωνίες των πολιτών αποσαθρώνονται, πρόσφυγες πληθαίνουν και παιδιά σημαδεύονται.

Δεν φέρω σήμερα μαζί μου μία οριστική λύση στα προβλήματα του πολέμου.

«ΔΕΝ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΣΚΕΦΤΟΥΜΕ ΟΤΙ Η ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΦΥΣΗ ΕΙΝΑΙ ΤΕΛΕΙΑ, ΓΙΑ ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΜΕ ΝΑ ΠΙΣΤΕΥΟΥΜΕ ΟΤΙ Η ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΤΕΛΕΙΟΠΟΙΗΘΕΙ. ΔΕΝ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΖΟΥΜΕ ΣΕ ΕΝΑΝ ΙΔΑΝΙΚΟ ΚΟΣΜΟ, ΓΙΑ ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΜΕ ΝΑ ΕΠΙΔΙΩΚΟΥΜΕ ΕΚΕΙΝΑ ΤΑ ΙΔΑΝΙΚΑ ΠΟΥ ΘΑ ΤΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΣΟΥΝ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΤΟΠΟ. Η ΜΗ ΒΙΑ, ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΣΑΝ ΑΝΔΡΕΣ ΣΑΝ ΤΟΝ ΓΚΑΝΤΙ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΙΝΓΚ, ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΜΗΝ ΥΠΗΡΞΕ ΠΡΑΚΤΙΚΗ Ή ΕΦΙΚΤΗ ΣΕ ΚΑΘΕ ΠΕΡΙΣΤΑΣΗ, ΟΜΩΣ Η ΑΓΑΠΗ ΠΟΥ ΚΗΡΥΞΑΝ –Η ΘΕΜΕΛΙΩΔΗΣ ΠΙΣΤΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΠΡΟΟΔΟ– ΑΥΤΗ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΠΑΝΤΟΤΕ ΝΑ ΕΙΝΑΙ Ο ΠΟΛΙΚΟΣ ΑΣΤΕΡΑΣ ΠΟΥ ΜΑΣ ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΜΑΣ»

Αυτό που γνωρίζω είναι ότι η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων θα απαιτήσει την ίδια διορατικότητα, σκληρή δουλειά και επιμονή με εκείνη που επέδειξαν οι άνδρες και οι γυναίκες που έδρασαν με τόση τόλμη πριν από δεκαετίες. Και θα απαιτήσει από εμάς να σκεφτούμε υπό νέους όρους τις έννοιες του δικαίου πολέμου και τις επιταγές μιας δίκαιης ειρήνης.

Οφείλουμε να ξεκινήσουμε αναγνωρίζοντας τη σκληρή αλήθεια: δεν πρόκειται να εξαλείψουμε τις βίαιες συγκρούσεις κατά τη διάρκεια της ζωής μας. Θα υπάρχουν φορές όπου έθνη –ενεργώντας μεμονωμένα ή από κοινού– θα βρίσκουν τη χρήση βίας όχι μόνο αναγκαία αλλά και ηθικώς δικαιολογημένη.

Κάνω αυτή τη δήλωση έχοντας στον νου αυτό που ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ Τζούνιορ είπε στην ίδια αυτή τελετή πριν από χρόνια: «Η βία δεν φέρνει ποτέ μόνιμη ειρήνη. Δεν λύνει κανένα κοινωνικό πρόβλημα: δημιουργεί απλώς νέα και πιο σύνθετα». Ως άνθρωπος που στέκω εδώ ως ευθεία συνέπεια του έργου ζωής του δρ. Κινγκ, είμαι ζωντανή μαρτυρία της ηθικής δύναμης της μη βίας. Γνωρίζω ότι δεν υπάρχει τίποτε το αδύναμο, τίποτε το παθητικό, τίποτε το αφελές στα πιστεύω και τη ζωή των Γκάντι και Κινγκ.

Ως αρχηγός κράτους όμως, που έχω ορκισθεί να προστατεύω και να υπερασπίζομαι το έθνος μου, δεν μπορώ να αντλήσω καθοδήγηση μόνο από τα παραδείγματά τους. Αντιμετωπίζω τον κόσμο ως έχει και δεν μπορώ να παραμείνω αδρανής μπροστά σε απειλές κατά του αμερικανικού λαού. Το να πω ότι ορισμένες φορές η ισχύς είναι αναγκαία, δεν είναι μια κυνική επίκληση – είναι μια αναγνώριση της ιστορίας, των ατελειών του ανθρώπου και των ορίων του ορθού λόγου.

Συγκεκριμένα οφείλουμε να κατευθύνουμε τις προσπάθειές μας στο έργο για το οποίο απιθύθυνε έκκληση πριν από καιρό ο πρόεδρος Kennedy. «Ας επικεντρωθούμε», είπε, «σε μια πιο πρακτική, πιο εφικτή ειρήνη, βασισμένη όχι σε κάποια ξαφνική επαναστατική αλλαγή της ανθρώπινης φύσης αλλά στη σταδιακή εξέλιξη των ανθρωπίνων θεσμών».

Με τι μπορεί να μοιάζει αυτή η εξέλιξη; Ποια μπορεί να είναι αυτά τα πρακτικά βήματα;

Για να ξεκινήσω, πιστεύω ότι όλα τα έθνη –είτε ισχυρά είτε αδύναμα– πρέπει να τηρούν τα πρότυπα που θα ορίζουν τη χρήση βίας. Εγώ –όπως οιοσδήποτε αρχηγός κράτους– διατηρώ το δικαίωμα να ενεργώ μονομερώς, εφόσον χρειαστεί, προκειμένου να υπερασπιστώ το έθνος μου. Παρόλ' αυτά είμαι πεπεισμένος ότι η τήρηση προτύπων, διεθνών προτύπων, ενδυναμώνει όσους τα τηρούν και απομονώνει και αποδυναμώνει όσους τα αρνούνται.

Η Αμερική –σε τελική ανάλυση κανένα έθνος– δεν μπορεί να επιμένει προς τους άλλους να τηρούν τους κανόνες συμπεριφοράς, εάν εμείς οι ίδιοι αρνούμαστε να το πράξουμε. Διότι, όταν δεν το πράττουμε, οι ενέργειές μας εμφανίζονται αυθαίρετες και υπονομεύουν τη νομιμότητα μελλοντικών παρεμβάσεων, ανεξαρτήτως πόσο δικαιολογημένες είναι.

Η προσήλωση της Αμερικής στην παγκόσμια ασφάλεια δεν θα ταλαντευθεί ποτέ. Όμως σε έναν κόσμο στον οποίον οι απειλές είναι περισσότερο διάσπαρτες και οι αποστολές πιο σύνθετες, η Αμερική δεν μπορεί να ενεργεί μόνη. Η Αμερική μόνη δεν μπορεί να διασφαλίσει την ειρήνη.

Πρώτον για την αντιμετώπιση όσων εθνών παραβιάζουν κανόνες και νόμους, πιστεύω ότι οφείλουμε να αναπτύξουμε εναλλακτικές απαντήσεις στη βία που θα είναι αρκετά σκληρές, ώστε να αλλάζουν πράγματι συμπεριφορές· διότι, εάν θέλουμε ειρήνη με διάρκεια, τότε τα λόγια της διεθνούς κοινότητας θα πρέπει να σημαίνουν κάτι. Τα καθεστώτα εκείνα που παραβιάζουν τους κανόνες πρέπει να καθίστανται υπόλογα για τις πράξεις τους.

Ένα επειγόν παράδειγμα είναι η προσπάθεια να εμποδιστεί η διάδοση των πυρηνικών όπλων και η επιδίωξη επίτευξης ενός κόσμου χωρίς αυτά. Στα μέσα του προηγούμενου αιώνα τα έθνη συμφώνησαν να δεσμεύονται από μία συνθήκη που έθετε ξεκάθαρους όρους: όλοι θα έχουν πρόσβαση σε ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας· όσοι δεν έχουν πυρηνικά όπλα θα τα αποκρηύξουν· και όσοι διαθέτουν πυρηνικά όπλα θα εργαστούν στην κατεύθυνση του αφοπλισμού. Όσοι αποζητούν την ειρήνη δεν μπορούν να στέκουν αδρανείς, ενόσω τα έθνη εξοπλίζονται για πυρηνικό πόλεμο.

Η ίδια αρχή ισχύει για όσους παραβιάζουν τους διεθνείς νόμους κακοποιώντας τον ίδιο τον λαό τους. Όταν συντελείται γενοκτονία στο Νταρφούρ, συστηματικοί βιασμοί στο Κονγκό, καταπίεση στη Βιρμανία, πρέπει να υπάρχουν συνέπειες. Ναι, θα υπάρξει εμπλοκή· ναι, θα υπάρξει διπλωματία, αλλά πρέπει να υπάρχουν συνέπειες, όταν όλα αυτά αποτύχουν. Και όσο πιο κοντά στεκόμαστε όλοι μαζί, τόσο λιγότερο πιθανό είναι το ενδεχόμενο να βρεθούμε ενώπιον της επιλογής ανάμεσα στη στρατιωτική επέμβαση και τη συνέργεια στην καταπίεση.

Αυτό με φέρνει στο δεύτερο σημείο – τη φύση της ειρήνης που αποζητούμε. Διότι η ειρήνη δεν είναι απλώς η απουσία εμφανούς σύγκρουσης. Μόνο μια δίκαιη ειρήνη βασισμένη στα εγγενή δικαιώματα και την αξιοπρέπεια κάθε ατόμου μπορεί πραγματικά να διαρκέσει.

Αυτή η επίγνωση καθοδήγησε τους συντάκτες της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Στον απόηχο της καταστροφής αναγνώρισαν ότι, εάν δεν προστατευθούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ειρήνη δεν είναι παρά μια κενή υπόσχεση.

Κι όμως πολύ συχνά τα λόγια αυτά λησμονούνται. Για κάποιες χώρες η αποτυχία στήριξης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δικαιολογείται από τον ψευδή υπαινιγμό ότι αυτά είναι κατά κάποιο τρόπο αρχές της Δύσης, ξένες προς τις τοπικές κουλτούρες ή τα στάδια εξέλιξης ενός έθνους. Και στην ίδια την Αμερική υφίσταται εδώ και καιρό μια ένταση μεταξύ όσων περιγράφουν τον εαυτό τους ως ρεαλιστή και όσων θεωρούνται ιδεαλιστές – ένταση που υποδηλώνει την ακραία επιλογή μεταξύ της στενής επιδίωξης συμφερόντων και της ατέλειωτης εκστρατείας επιβολής των αξιών μας σε ολόκληρο τον κόσμο.

Απορρίπτω αυτές τις επιλογές. Πιστεύω ότι η ειρήνη είναι ασταθής εκεί όπου οι πολίτες στερούνται το δικαίωμα να μιλήσουν ελεύθερα ή να λατρέψουν όπως τους αρέσει, να επιλέξουν τους ηγέτες τους ή να συναθροιστούν δίχως φόβο. Οι αδικίες που δεν βρίσκουν δίοδο να εκφραστούν κακοφορμίζουν και

Ένα επείγον παράδειγμα είναι η προσπάθεια να εμποδιστεί η διάδοση των πυρηνικών όπλων και η επιδίωξη επίτευξης ενός κόσμου χωρίς αυτά. Στα μέσα του προηγούμενου αιώνα τα έθνη συμφώνησαν να δεσμεύονται από μία συνθήκη που έθετε ξεκάθαρους όρους: όλοι θα έχουν πρόσβαση σε ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας· όσοι δεν έχουν πυρηνικά όπλα θα τα αποκηρύξουν· και όσοι διαθέτουν πυρηνικά όπλα θα εργαστούν στην κατεύθυνση του αφοπλισμού. Όσοι αποζητούν την ειρήνη δεν μπορούν να στέκουν αδρανείς, ενόσω τα έθνη εξοπλίζονται για πυρηνικό πόλεμο.

Η ίδια αρχή ισχύει για όσους παραβιάζουν τους διεθνείς νόμους κακοποιώντας τον ίδιο τον λαό τους. Όταν συντελείται γενοκτονία στο Νταρφούρ, συστηματικοί βιασμοί στο Κονγκό, καταπίεση στη Βιρμανία, πρέπει να υπάρχουν συνέπειες. Ναι, θα υπάρξει εμπλοκή· ναι, θα υπάρξει διπλωματία, αλλά πρέπει να υπάρχουν συνέπειες, όταν όλα αυτά αποτύχουν. Και όσο πιο κοντά στεκόμαστε όλοι μαζί, τόσο λιγότερο πιθανό είναι το ενδεχόμενο να βρεθούμε ενώπιον της επιλογής ανάμεσα στη στρατιωτική επέμβαση και τη συνέργεια στην καταπίεση.

Αυτό με φέρνει στο δεύτερο σημείο – τη φύση της ειρήνης που αποζητούμε. Διότι η ειρήνη δεν είναι απλώς η απουσία εμφανούς σύγκρουσης. Μόνο μια δίκαιη ειρήνη βασισμένη στα εγγενή δικαιώματα και την αξιοπρέπεια κάθε ατόμου μπορεί πραγματικά να διαρκέσει.

Αυτή η επίγνωση καθοδήγησε τους συντάκτες της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Στον απόηχο της καταστροφής αναγνώρισαν ότι, εάν δεν προστατευθούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ειρήνη δεν είναι παρά μια κενή υπόσχεση.

Κι όμως πολύ συχνά τα λόγια αυτά λησμονούνται. Για κάποιες χώρες η αποτυχία στήριξης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δικαιολογείται από τον ψευδή υπαινιγμό ότι αυτά είναι κατά κάποιο τρόπο αρχές της Δύσης, ξένες προς τις τοπικές κουλτούρες ή τα στάδια εξέλιξης ενός έθνους. Και στην ίδια την Αμερική υφίσταται εδώ και καιρό μια ένταση μεταξύ όσων περιγράφουν τον εαυτό τους ως ρεαλιστή και όσων θεωρούνται ιδεαλιστές – ένταση που υποδηλώνει την ακραία επιλογή μεταξύ της στενής επιδίωξης συμφερόντων και της ατέλειωτης εκστρατείας επιβολής των αξιών μας σε ολόκληρο τον κόσμο.

Απορρίπτω αυτές τις επιλογές. Πιστεύω ότι η ειρήνη είναι ασταθής εκεί όπου οι πολίτες στερούνται το δικαίωμα να μιλήσουν ελεύθερα ή να λατρέψουν όπως τους αρέσει, να επιλέξουν τους ηγέτες τους ή να συναθροιστούν δίχως φόβο. Οι αδικίες που δεν βρίσκουν δίοδο να εκφραστούν κακοφορμίζουν και

η καταστολή της φυλετικής ή της θρησκευτικής ταυτότητας μπορεί να οδηγήσει στη βία. Όσο ψυχρά κι αν τα ορίσουμε, ούτε τα συμφέροντα της Αμερικής – ούτε του κόσμου – υπηρετούνται από τη στέρηση της προσδοκίας από τους ανθρώπους.

Επιτρέψτε μου να πω και το εξής: η προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν μπορεί να γίνεται μόνο με παραιτήσεις. Ορισμένες φορές πρέπει να συνοδεύεται με μεθοδική διπλωματία. Ξέρω ότι στη συναλλαγή με καταπιεστικά καθεστώτα λείπει η αγνή ικανοποίηση της αγανάκτησης. Γνωρίζω όμως επίσης ότι κυρώσεις δίχως προσέγγιση – καταδίκη δίχως συζήτηση – μπορούν να προωθήσουν μονάχα ένα κωλό status quo. Κανένα καταπιεστικό καθεστώς δεν μπορεί να επιλέξει διαφορετικό μονοπάτι, εάν δεν διαθέτει μια ανοιχτή πόρτα ως επιλογή.

Τρίτον μια δίκαιη ειρήνη δεν περιλαμβάνει μόνον αστικά και πολιτικά δικαιώματα· οφείλει να περιλαμβάνει οικονομική ασφάλεια και ευκαιρίες. Διότι αληθινή ειρήνη δεν είναι μόνο ελευθερία από τον φόβο, αλλά ελευθερία και από την ανάγκη.

Και αυτός είναι ο λόγος που το να βοηθάς αγρότες να θρέφουν τους δικούς τους – ή τα έθνη να παρέχουν εκπαίδευση στα παιδιά τους και φροντίδα στους αρρώστους – δεν είναι απλώς φιλανθρωπία. Είναι επίσης ο λόγος για τον οποίο ο κόσμος πρέπει να δράσει από κοινού προκειμένου να αντιμετωπίσει την κλιματική αλλαγή. Υπάρχει μικρή διαφωνία στους επιστημονικούς κύκλους για το ότι, εάν δεν κάνουμε κάτι, θα αντιμετωπίσουμε περισσότερη ξηρασία, περισσότερη πείνα, περισσότερους μαζικούς εκτοπισμούς – τα οποία με τη σειρά τους θα πυροδοτήσουν περισσότερες συγκρούσεις για δεκαετίες. Για τον λόγο αυτόν δεν είναι μόνον οι επιστήμονες και οι περιβαλλοντικοί ακυβιστές που ζητούν αλλαγή και δυναμική δράση – είναι επίσης οι στρατιωτικοί ηγέτες στη χώρα μου και σε άλλες, που αντιλαμβάνονται ότι η κοινή μας ασφάλεια βρίσκεται σε επισφαλή κατάσταση.

Συμφωνίες μεταξύ χωρών. Ισχυροί θεσμοί. Υποστήριξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Επενδύσεις στην ανάπτυξη. Όλα αυτά είναι ζωτικά συστατικά για την πραγματοποίηση της εξέλιξης για την οποία μιλούσε ο πρόεδρος Kennedy. Εντούτοις δεν πιστεύω ότι θα έχουμε τη θέληση, την αποφασιστικότητα, την αντοχή να ολοκληρώσουμε αυτό το έργο χωρίς κάτι ακόμη – και αυτό είναι η διαρκής επέκταση της ηθικής φαντασίας μας· η επιμονή ότι υπάρχει κάτι αναλλοίωτο που μοιραζόμαστε όλοι.

Δεν χρειάζεται να σκεφτούμε ότι η ανθρώπινη φύση είναι τέλεια, για να συνεχίσουμε να πιστεύουμε ότι η ανθρώπινη κατάσταση μπορεί να τελειοποιηθεί. Δεν χρειάζεται να ζούμε σε έναν ιδανικό κόσμο, για να συνεχίσουμε να επιδιώκουμε εκείνα τα ιδανικά που θα τον καταστήσουν καλύτερο. Η μη βία, που εφαρμόσαν άνδρες σαν τον Γκάντι και τον Κινγκ, μπορεί να μην υπήρξε πρακτική ή εφικτή σε κάθε περίπτωση, όμως η αγάπη την οποία κήρυξαν —η θεμελιώδης πίστη τους στην ανθρώπινη πρόοδο—, αυτή θα πρέπει πάντοτε να είναι ο πολιτικός αστέρας που μας οδηγεί στο ταξίδι μας.

Διότι, εάν χάσουμε αυτή την πίστη, εάν την απορρίψουμε ως ανόητη ή αφελή, εάν τη διαχωρίσουμε από τις αποφάσεις που λαμβάνουμε για ζητήματα πολέμου και ειρήνης, τότε χάνουμε ό,τι καλύτερο διαθέτει η ανθρωπότητα. Χάνουμε την αίσθηση της δυνατότητας. Χάνουμε την ηθική μας πυξίδα.

Κάπου σήμερα, στο εδώ και στο τώρα, στον κόσμο ως έχει ένας στρατιώτης βλέπει ότι υστερεί σε δύναμη πυρός, αλλά στέκει αμετακίνητος για να διατηρήσει την ειρήνη. Κάπου σήμερα σε ετούτον τον κόσμο μια νεαρή διαδηλώτρια αναμένει τη σκληρότητα της κυβέρνησής της, αλλά έχει το θάρρος να συνεχίσει να προχωρά. Κάπου σήμερα μια μάνα που αντιμετωπίζει την τιμωρό φτώχεια συνεχίζει να προσπαθεί να διδάξει το παιδί της, μαζεύει τα λίγα κέρματα που έχει για να στείλει το παιδί αυτό στο σχολείο — διότι πιστεύει ότι ένας σκληρός κόσμος εξακολουθεί να έχει χώρο για τα όνειρα αυτού του παιδιού.

Ας ζήσουμε με το παράδειγμά τους. Μπορούμε να αναγνωρίσουμε ότι η καταπίεση θα βρίσκεται πάντοτε μαζί μας και να συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε για δικαιοσύνη. Μπορούμε να παραδεχθούμε την επιμονή της διαφθοράς και να συνεχίζουμε να αγωνιζόμαστε για αξιοπρέπεια. Με διαύγεια μπορούμε να συνειδητοποιήσουμε ότι θα υπάρξει πόλεμος και παρόλ' αυτά να αγωνιζόμαστε για ειρήνη. Μπορούμε να το κάνουμε — διότι αυτή είναι η ιστορία της ανθρώπινης πρόοδου, αυτή είναι η ελπίδα όλου του κόσμου και τούτη την ώρα της πρόκλησης, αυτό θα πρέπει να είναι το έργο μας πάνω στη Γη.